

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2007**Proba scrisă la MATEMATICĂ
PROBA D*****Varianta 011***

Profilul: Filiera Teoretică: sp.: matematică-informatică, Filiera Vocatională, profil Militar, Specializarea: specializarea matematică-informatică

◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

La toate subiectele se cer rezolvări cu soluții complete**SUBIECTUL I (20p)**

În sistemul cartezian de coordonate xOy se consideră punctele $A(1,3)$, $B(2,4)$, $C(3,5)$ și $O(0,0)$.

- (4p) a) Să se calculeze lungimile segmentelor (AB) , (BC) și (AC) .
- (4p) b) Să se determine $a, b \in \mathbf{R}$ astfel încât punctele $A(1,3)$ și $B(2,4)$ să se afle pe dreapta $y = ax + b$.
- (4p) c) Să se demonstreze că punctele $A(1,3)$, $B(2,4)$, $C(3,5)$ sunt coliniare.
- (4p) d) Să se calculeze coordonatele proiecției punctului $A(1,3)$ pe axa Ox .
- (2p) e) Dacă $a \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right]$ și $\sin a = \frac{5}{13}$, să se calculeze $\cos a$.
- (2p) f) Să se calculeze în mulțimea numerelor complexe produsul $i \cdot i^2 \cdot \dots \cdot i^{10}$.

SUBIECTUL II (30p)**1.**

- (3p) a) Să se rezolve în $\mathbf{R} \setminus \{-1, 1\}$ ecuația: $\frac{1}{x+1} + \frac{1}{x-1} = \frac{4}{(x-1)(x+1)}$.
- (3p) b) Să se calculeze $\log_2 8$.
- (3p) c) Să se determine cu câte cifre de 0 se termină numărul $10!$.
- (3p) d) Să se calculeze suma $1 + 2 + 2^2 + \dots + 2^9$.
- (3p) e) Să se calculeze probabilitatea ca alegând un element n din mulțimea $M = \{-3, -2, -1, 0, 1, 2, 3\}$, acesta să satisfacă relația $n^2 - 4 \leq 0$.

2. Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = x^2 + 4x + 4$, $\forall x \in \mathbf{R}$.

- (3p) a) Să se calculeze $f'(x)$, $x \in \mathbf{R}$.
- (3p) b) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x) - f(2)}{x - 2}$.
- (3p) c) Să se determine intervalele de monotonie ale funcției f .
- (3p) d) Să se calculeze $\int_0^1 f(x) dx$.
- (3p) e) Să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n^3} \int_0^n f(x) dx$.

SUBIECTUL III (20p)

Pentru $n \in \mathbb{N}$, $n \geq 2$, se consideră funcția $f : \mathbf{C} \rightarrow \mathbf{C}$, $f(z) = (1+z)^n$.

Sunt cunoscute formulele $1 + \cos a = 2 \cos^2 \frac{a}{2}$ și $\sin a = 2 \sin \frac{a}{2} \cos \frac{a}{2}$, $\forall a \in \mathbf{R}$.

- (4p) a) Să se calculeze $f(1)$.
- (4p) b) Să se arate că $f(i) = (C_n^0 - C_n^2 + C_n^4 - C_n^6 + \dots) + i(C_n^1 - C_n^3 + C_n^5 - C_n^7 + \dots)$.
- (4p) c) Să se verifice că $1+i = \sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right)$.
- (2p) d) Să se arate că $f(i) = 2^{\frac{n}{2}} \left(\cos \frac{n\pi}{4} + i \sin \frac{n\pi}{4} \right)$.
- (2p) e) Să se arate că $C_n^0 - C_n^2 + C_n^4 - C_n^6 + \dots = 2^{\frac{n}{2}} \cos \frac{n\pi}{4}$.
- (2p) f) Să se arate că $f(\cos t + i \sin t) = 2^n \cos^n \frac{t}{2} \left(\cos \frac{nt}{2} + i \sin \frac{nt}{2} \right)$, $t \in \mathbf{R}$.
- (2p) g) Să se arate că $\sum_{k=0}^n C_n^k \cos kt = 2^n \cos^n \frac{t}{2} \cos \frac{nt}{2}$, $t \in \mathbf{R}$.

SUBIECTUL IV (20p)

Se consideră sirul $(e_n)_{n \in \mathbb{N}}$, $e_n = \frac{1}{0!} + \frac{1}{1!} + \frac{1}{2!} + \dots + \frac{1}{n!}$, unde $0! = 1$ și pentru orice sir $(a_n)_{n \in \mathbb{N}}$,

$a_n \in \{-1, 1\}$, $n \in \mathbb{N}$, definim sirul $(x_n)_{n \in \mathbb{N}}$ prin $x_n = \frac{a_0}{0!} + \frac{a_1}{1!} + \frac{a_2}{2!} + \dots + \frac{a_n}{n!}$, $\forall n \in \mathbb{N}$.

- (4p) a) Să se arate că: $\frac{1}{k!} \leq \frac{1}{(k-2)!k}$, $\forall k \in \mathbb{N}$, $k \geq 2$.
- (4p) b) Să se arate că $\frac{1}{0!2} + \frac{1}{1!3} + \dots + \frac{1}{(n-2)!n} = 1 - \frac{1}{n!}$, $\forall n \in \mathbb{N}$, $n \geq 2$.
- (4p) c) Să se arate că sirul $(e_n)_{n \in \mathbb{N}}$ este monoton și mărginit.
- (2p) d) Să se arate că pentru orice $n \in \mathbb{N}$, $n \geq 2$, numărul x_n nu este număr întreg.
- (2p) e) Să se arate că $\forall n \in \mathbb{N}^*$, există $y_n, z_n \in [0, \infty)$, astfel încât $x_n = y_n - z_n$.
- (2p) f) Să se arate că sirul $(x_n)_{n \in \mathbb{N}}$ este convergent.
- (2p) g) Să se arate că limita sirului $(x_n)_{n \in \mathbb{N}}$ este număr irațional.

Varianta 011**Subiectul I**

- a) $AB=BC=\sqrt{2}$; $AC=2\sqrt{2}$; b) $a=1$, $b=2$; c) $m_{AB} = m_{AC}$; d) $(1,0)$; e) $\cos a = \frac{12}{13}$; f) $-i$;

Subiectul II

1. a) $x=2$; b) 3 ; c) 2 cifre de 0; d) $2^{10} - 1$; e) $\frac{5}{7}$;
2. a) $2x+4$; b) $f'(2) = 8$; c) f descrescătoare pe $(-\infty, -2)$ și crescătoare pe $[-2, \infty]$;
d) $\frac{19}{3}$; e) $\frac{1}{3}$;

Subiectul III

a) $f(1)=2^n$;

b) Se aplică binomul lui Newton și se ține cont de puterile lui i;

c) Calcul direct;

d) $f(i)=(1+i)^n = \left[\sqrt{2}(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4}) \right]^n = 2^{\frac{n}{2}} (\cos \frac{n\pi}{4} + i \sin \frac{n\pi}{4})$;

e) Din b) și d) identificând părțile reale din expresia lui $f(i)$ se obține relația cerută

$$f(\cos t + i \sin t) = (1 + \cos t + i \sin t)^n = \left(2 \cos^2 \frac{t}{2} + 2i \sin \frac{t}{2} \cos \frac{t}{2} \right)^n =$$

$$= \left(2 \cos \frac{t}{2} \left(\cos \frac{t}{2} + i \sin \frac{t}{2} \right) \right)^n = 2^n \cos^n \frac{t}{2} \left(\cos \frac{nt}{2} + i \sin \frac{nt}{2} \right)$$

g) $f(\cos t + i \sin t) = (1 + (\cos t + i \sin t))^n = \sum_{k=0}^n C_n^k (\cos t + i \sin t)^k = \sum_{k=0}^n C_n^k \cos kt + i \sum_{k=0}^n C_n^k \sin kt$ și
ținând seama de f) rezultă relația data.

Subiectul IV

a) $\frac{1}{k!} \leq \frac{1}{(k-2)!k} \Leftrightarrow \frac{1}{k-1} \leq 1$, evident pentru $k \geq 2$;

b) $\frac{1}{(k-2)!k} = \frac{1}{(k-1)!} - \frac{1}{k!}$, $\forall k \geq 2$. Adunând aceste egalități pentru $k = \overline{2, n}$ obținem concluzia;

c) $e_{n+1} - e_n = \frac{1}{(n+1)!} > 0$, $\forall n \in \mathbf{N}^*$. Folosind a) și b) obținem

$$2 < e_n \leq 1 + \frac{1}{1!} + \frac{1}{0!2} + \frac{1}{1!3} + \dots + \frac{1}{(n-2)!n} = 3 - \frac{1}{n!} < 3, \forall n \in \mathbf{N}^*$$

d) Din $(n-1)! x_n = (a_0 + \frac{a_1}{1!} + \dots + \frac{a_{n-1}}{(n-1)!})(n-1)! + \frac{a_n}{n}$, $n \geq 2 \Rightarrow x_n \notin \mathbf{Z}$;

e) Se separă termenii cu semnul plus respective cu semnul minus din sirul $(x_n)_{n \in \mathbb{N}}$ obținând $(y_n)_{n \in \mathbb{N}}$, respectiv $(z_n)_{n \in \mathbb{N}}$;

f) Sirurile $(y_n)_{n \in \mathbb{N}}$ și $(z_n)_{n \in \mathbb{N}}$ de la punctul e) sunt strict crescătoare și mărginite, deci convergente.

g) Dacă prin absurd $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = \frac{p}{q}$, $p, q \in \mathbb{N}$, pentru $n > q + 1$ avem $x_n = \sum_{k=0}^q \frac{a_k}{k!} + \sum_{k=q+1}^n \frac{a_k}{k!}$ în care

înmultim cu $q!$ și obținem: $q!x_n = B + q! \sum_{k=q+1}^n \frac{a_k}{k!}$. Trecand la limita pentru $n \rightarrow \infty$ rezulta

$$q! \frac{p}{q} = B + \lim_{n \rightarrow \infty} q! \sum_{k=q+1}^n \frac{a_k}{k!}. \text{ Din } B \in \mathbb{Z} \text{ rezulta } \lim_{n \rightarrow \infty} q! \sum_{k=q+1}^n \frac{a_k}{k!} \in \mathbb{Z}.$$

$$\text{Din } \left| q! \sum_{k=q+1}^n \frac{a_k}{k!} \right| \leq \frac{1}{q+1} + \frac{1}{(q+1)(q+2)} + \dots + \frac{1}{(q+1)(q+2)\dots n} \leq \frac{1}{q+1} \cdot \frac{1}{1 - \frac{1}{q+2}} = \frac{q+2}{(q+1)^2} \leq \frac{3}{4}$$

$$\text{Pe de alta parte } \left| q! \sum_{k=q+1}^n \frac{a_k}{k!} \right| \geq \left| \frac{1}{q+1} - \sum_{k=q+2}^n \frac{q!}{k!} \right| > \frac{1}{q+1} - \frac{1}{q(q+1)} > 0,$$

deci $\lim_{n \rightarrow \infty} q! \sum_{k=q+1}^n \frac{a_k}{k!} \notin \mathbb{Z}$, contradictie.